75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 196. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 22-го ЖОВТНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 22, 1968 No. 196. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 21 жовтня 1968

В АМЕРИЦІ

ОСОБИСТІ ПРИБУТКИ АМЕРИКАНЦІВ у вересні цього року збільшилися на 4.5 більйона дол. і становили 698.6 більйонів дол. в річному відношенні. Річне відношення дістаємо таким способом, що прибутки з одного місяця помножимо через 12. Для цілої третьої чверті особисті прибутки становили 694 більйони дол. в річному відношенні, на 16 більйонів більше, як в другій чверті, і на 60 більйонів дол. більше, або на 9.5 відсотків більше, як в тому самому часі 1967-го року. Збільшення особистих прибутків на 4.5 більйона дол. у вересні було дещо менше від серпневого збільшення — 4.9 більйона дол.

КАНАДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР П'ЄР ТРУДО вніс в Парляменті законопроєкт про те, що кожний канадієць має право звертатися до федеральних урядників англійською або французькою мовою. Таким чином французька мова мала б такі самі права, що й англійська в Парляменті, у всіх урядах, федеральних судах та в публічних корпораціях. Під час виборчої кампанії П'єр Еллiотт Трудо обіцяв виборцям, що французька мова буде другою урядовою мовою Канади. Проєкт прем'єра має вигляди на те, що його схвалить Парлямент, бо провідник опозиційної партії Роберт Л. Стенфілд не виступив проти прем'єра Трудо, кажучи, що канадійський уряд повинен урядувати двома мовами: англійською і французькою.

ЧИСЛО ЗАТРУДНЕНИХ В ПРОМИСЛОВОСТІ подвоїлося від 1940-го року В 1940-му році в промисловості було затруднених 33 мільйони осіб, а тепер — 66 мільйонів. Число населення збільшилося в цьому самому часі вільки на 50 відсотків. Ці дані подає директор регіонального статистичного бюра праці Герберт Бінсток. Те саме відноситься і до заробітної платні фабричних робітників, вона навіть більше як подвоїлася від 1947-го року. Бюро могло зібрати дані про заробітки промислових робітників, починаючи від 1947-го року Тоді вони заробляли пересічно по 45.58 тижнево. В 1967-му році тижнево фабричні робітники заробляли по 101.84 дол.

КОРПОРАЦІЯ КОМУНІКАЦІЙНИХ САТЕЛІТІВ (Комсат) повідомляє, що операційні прибутки в перших дев'ятьох місяцях цього року виносили 21,821,000 дол., а в тому самому часі минулого року 12,187,000 дол. Чистий прибуток в цьому часі цього року становив 5,054,000 дол., що становило на 50 відсотків більше від попереднього року, коли чистий прибуток виносив 2,898,000 дол., що становило 29 центів за один уділ. Прибуток із відсотків від вкладених капіталів ц. р. 4.26 мільйона дол., а минулого року 4.2 млн. дол.

ЗГІДНО З ЗАКОНОМ АГЕНТИ СЕКРЕТНОЇ служби мають охороняти пані Джан Ф. Кеннеді аж до 31-го березня 1969-го року, хіба що вона раніше заявилася б, що резигнує з цієї опіки. Але опіка секретної служби над дітьми покійного президента Джана Ф. Кеннеді має бути аж до закінчення ними 16-го року життя. Згідно зі схваленим Конгресом законом поліційна опіка вдовам по президенті ЗСА прислуговує аж до їхньої смерти, якщо вони не одружаться вдруге. Річна пенсія вдовам по президенті ЗСА становить 10,000 дол. річно, але її виплачують місячно. В законі про пенсію не згадується про одруження.

У СВІТІ

ЧЕСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ РАТИФІКУВАВ продиктований Чехо - Словаччині Совєтами договір про стаціонування в ЧССР совєтських військ. „За" ратифікацію заявились 228 членів парляменту, 4 „проти", 10 „стримались", а 58 взагалі не явилися. Чеський прем'єр Ольдріх Чернік заявив, що впродовж двох місяців будуть відкликані більшість совєтського війська та всі не-совєтські вояки. Але коло 100.000 військовиків СССР залишаться, здебільша вздовж кордонів ЧССР та Західньої Німеччини й Австрії.

ЛЕОНІД БРЕЖНЄВ ЗАЯВИВ АЛЕКСАНДРОВІ БУБЧЕКОВІ під час останніх відвідин того першого секретаря компартії ЧССР у Москві, що чеська комуністична партія „завелика". Вона нараховує 1,700.000, а всього населення Чехо - Словаччини є 14,300.000. Большевики наполягають на чеських державно - партійних лідерів, щоб перевести радикальну перевірку партійних рядів і залишити в ній найвище 400.000 членів, „найбільше відданих марксо - ленінізмові", себто — в більшості сталіністів. Большевики свідомі того, що промотором демократизаційного курсу політики в Чехо - Слвацчині стали молоді члени компартії.

В КУЛЮАРАХ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ОПТИМІСТИЧНО ОЦІНЮЮТЬ можливості ізраїльсько - арабського конфлікту. Ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан і амбасадор у Вашингтоні Іцак Рубін відлетіли з ЗСА до Ізраїлю на наради цілого ізраїльського уряду: кажуть, що за посередництвом видатних арабських діячів, замешкалих на окупованій Ізраїлем території, розпочалися вже тайні переговори між ізраїльським і йорданським урядами, з тихим благословенням від Єгипту.

В ІНДОНЕЗІЇ ПОХОРОНИЛИ з військовими почестями на державний кошт двох індонезійських моряків, що їх судили були, засудили на смерть і повісили всупереч заходам індонезійського уряду — в Сінгапурі: ті два індонезійські моряки перевели три роки тому, ще в періоді гострого напруження між Індонезією і Маляйзією, терористичний атентат біля Сінгапуру. Сінгапурські власті видали тіла повішених моряків Індонезії. 10.000 студентів в столиці Індонезії Джакарті перевели бурхливу демонстрацію проти Сінгапуру, вдерлися до його амбасади, понищили її уладження і спалили її акти. Поліція врятувала сінгапурського амбасадора.

ЗАСТУПНИК ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ НІКОЛЯС ДЕ Б. КАЦЕНБАХ І ТІТО ПЕРЕВЕЛИ — за офіційним югославським комунікатом — „довгу і приязну розмову". У своїй півторагодинній нараді в Београді названий представник американського Уряду й югославський президент обмінялись думками про військово-політичну й економічну ситуацію, яка настала в Европі після совєтської інвазії до Чехо - Словаччини. Тіто не просив ані Каценбах не пропонував Югославії будь-яку спеціяльну гарантію збоку ЗСА проти совєтської загрози, зате вони — вірогідно — обмірковували затіснення американсько - югославських взаємин в ділянках економіки і культури.

Астронавти з Аполло 7 закінчують 11-денний лет довкола Землі

Гюстон, Тексас. — Три американські астронавти капітан Волтер Шірра, майор Данн Ф. Айзеле та пілот Волер Каннінґгем з повним успіхом відбули вже 10 днів свого кружляння довкола землі і у вівторок після сьомої години вранці мають приземлюватися на середньому Атлантику в районі Бермудських островів. Літаконосець Ессекс вже чекає з літаками та гелікоптерами, щоб виловити астронавтів з океану після того, як злетять із космічним кораблем на води океану. В неділю 20-го жовтня капітан Шірра сперечався з наземною командою, яка наказувала йому виконати ще додаткові вправи, які не були передбачені в програмі, і до яких астронавти не були підготовані. Шірра назвав „ідіотом" того, хто видав такий наказ, і заявив, що він особисто з ним поговорить, коли буде на Землі. Дотеперішня програма Аполло 7 була в цілості викональня, і вона дала багатий матеріял для дальших летів до Місяця.

В суботу 19-го жовтня „Аполло 7" продовжував виконувати ті завдання, які він мав виконати у підготовці лету астронавтів до Місяця. Капітан В. Шірра випустив був ракету, яка збільшила висоту орбіти зі 165-ох миль до 282-ох миль. Того самого дня відбувалася дискусія між Капітаном Шірра і директором космічних летів у Гюстоні, чи астронавти мають злітати на Землю в одежі, в якій вони кружляли довкола Землі, чи ні. Директор летів Доналд Слейтон заявив на пресовій конференції, що правдоподібно, астронавти мусітимуть бути в космічних одягах під час приземлювання, тільки матимуть дозвіл дещо сповільнити свої шоломи.

В Ню Йорку до страйку учителів приєднався страйк поліцистів

Ню Йорк. — Змагання посадника Джана Ліндзі закінчити страйк понад 50.000 вчителів, який вже втретє почався в цьому місті і не дозволяє на навчання коло одного мільйона учнів початкових і середніх шкіл, — не вдалися, і в понеділок 21-го жовтня не було нормального навчання в школах. До страйку вчителів приєднався ще і страйк шкільних сторожів, які відмовилися перейти через лінію пекетів учителів. Становище в школах стає небезпечним ще й тому, що і спілка поліцистів, яка нараховує 23.000 членів, почала страйк тим способом, що одна п'ята частина поліцистів зголосилася як хвора і не виконує служби. Інші поліцисти, які виконують службу, відмовляються виконувати деякі функції. Вони не звертають уваги на порушення приписів, які регулюють їзду автами, та не забирають тих авт, які незаконно паркують на недозволених місцях. В суботу поліцисти забрали тільки 115 авт, що стояли на недозволених місцях, а пересічно щодня вони забирають таких авт по 350. Населення боїться, що може збільшитися число злочинів внаслідок того, що менше число поліцистів виконує службу.

Представники бизнесів і Уряду розходяться в справі поборювання інфляції

Гат Спрінґ, Вірджінія. — Рада Бизнесменів домагається на своїх річних зборах, щоб Уряд поборював інфляцію та не боявся того, що збільшиться число безробітних з теперішніх 3.5 до 4-ох відсотків до 5-ох відсотків всіх робітних сил країни. Представники Уряду не хочуть започаткувати таку економічну політику, бо побоюються, щоб вона не спричинила економічної рецесії. Уряд ще й тому не хоче погодитися на таку рецепту поборювання інфляції, бо тоді не можна б здійснювати тієї програми, згідно з якою перевишколюються негрів та білих робітників, які довший час без праці. Рада Бизнесменів уважає інфляцію за найважливішу внутрішню проблему, яку конче треба розв'язати. Рада Бизнесменів складається з президентів та з голов Ради Директорів великих корпорацій. Представники цієї Ради періодично нараджуються з представниками Уряду та обговорюють економічні проблеми країни.

ЗСА ведуть на Олімпіяді із 52 медалями, Л. Жаботинський здобув золоту медалю

Мехіко Сиit, 20-го жовтня. — Репрезентанти ЗСА ведуть в неофіційному точкуванні країн учасників Олімпійських Ігрищ із 52 медалями, в цьому 24 золотими, 13 срібними і 15 бронзовими. На другому місці в числі здобутих медаль стоїть СССР із 10 золотими, 12 срібними і 10 бронзовими. Українець Леонід Жаботинський здобув золоту медалю для СССР в конкуренції підношування тягарів. Пливаки ЗСА зайняли в 12 конкуренціях, які досі закінчено, 9 перших місць і золотих медаль, а в легкій атлетиці репрезентанти ЗСА здобули чотири золоті медалі.

Героєм двох останніх днів Олімпіяди став американець Тоні Тумі, учитель середньої школи із Санта Барбара, Каліфорнія, у важких змаганнях конкуренцій десятизмагу. Нові олімпійські і світові рекорди були на порядку дня так в легкоатлетичних конкуренціях як і в плавацьких змаганнях, в яких пописувались молоденькі репрезентанти ЗСА.

В олімпійському футбольному турнірі закінчено розгри 16 дружин, репрезентацій країн, у чотирьох групах великими несподіванками, коли до чвертьфіналу не закваліфікувалися такі футбольні потуги, як Бразилія і Чехословаччина. У чвертьфіналах футболу зустрінуться: Еспанія — Мехіко, Мадярщина — Гватемалія, Франція — Японія і Болгарія — Ізраїль.

ЗБЕРІГАЮТЬ ПОЛЬСЬКУ НАЗВУ УКРАЇНСЬКОГО МІСТА

Українське місто Щирець, згадуване у Галицько - Волинському літописі під роком 1219 і так називане й нині місцевим населенням — якийсь „діяч" із залізничної станції далі називає з польської окупаційної назви „Шержець", що й видко з великого напису на залізничній станції. Тим часом, навіть у книжці „Історія міст і сіл — Львівська область", що її продають там же, у Львівській області, на стор 592 назву цього прадавнього історичного міста передано вірно: „Щирець".

Амбасадор ЗСА у Сайгоні й президент Південного В'єтнаму продовжують наради

Сайгон. — В неділю 20-го жовтня ц. р. американський амбасадор у Південному В'єтнамі Елсворт Банкер і південно-в'єтнамський президент Нгуєн Ван Тіє відбули свою четверту довгу розмову впродовж останніх 5-ох днів. Хоча вони зберігають мовчанку про зміст тих своїх нарад, проте вся преса твердить одностайно, що йдеться про узгіднення між ЗСА й Південним В'єтнамом передумов, на яких ЗСА припинили б усі свої налети проти Північного В'єтнаму — якщо цей останній прийняв би ті передумови. ЗСА ствердили устами своїх авторитетних представників в останньому часі, що вони готові припинити всі налети, якщо дістануть ґарантію, що „такий крок відкриє шлях до миру". В уточненні цього твердження „американська сторона вказала на конечність привернення здемілітеризованої смуги між двома частинами В'єтнаму, себто відкликання відтіль північно - в'єтнамських військ, які використовували ту смугу для своєї концетрації і випадів проти Південного В'єтнаму. Південно-в'єтнамські керівні державні кола буцім-то наполягають, що припинення всіх налетів мусить бути сполучене із згодою Північного В'єтнаму на участь південно-в'єтнамського уряду в Паризьких переговорах та із зобов'язанням Північного В'єтнаму не напастувати одверті південно-в'єтнамські міста. В наземних боях у В'єтнамі продовжується застій і затишня. З Білого Дому заявлено наприкінці минулого тижня, що „нема зміни" в ситуації щодо війни-миру у В'єтнамі.

Тіто перестерігає Москву проти наїзду на Юґославію

Београд. — Юґославянський президент Тіто виступив гостро проти совєтських погроз та ще раз різко натаврував інвазію Совєтського Союзу в Чехо-Словаччині. Промовляючи до 100.000-ої маси народу в м. Лескаваці з нагоди 25-річчя створення комуністичної партизанської бриґади проти гітлерівських окупантів, Тіто пригадав, що Юґославія вже тому 20 років, в 1948 р., спротивилася диктатові Москви і тепер також йому противиться. Нав'язуючи до недавньої заяви одного болгарського міністра, що Болгарія готова „поспішити з допомогою Юґославії, навіть без запрошення" — з такою „допомогою", з якою совєтські й болгарські (а також польські й східньо-німецькі) війська „поспішили" Чехо-Словаччині, Тіто заявив, що „кожний такий вмарш до Юґославії зустрінеться з гострою відсіччю". Він виразно перестеріг Москву, що Юґославія буде боронитися проти „всякої аґресії, відкіля вона не приходила б". „Принципи невтручання, незалежности, недоторканости мусять бути зберігані всіма державами цього світу". Але Тіто запевнив, що Юґославія зберігає „сильні нерви". Відповідаючи совєтським критикам юґославської економічної політики, Тіто іронічно ствердив, що водночас „ті, які критикують нас, приїздять сюди на закупи і кидаються на наші крамниці, як бджоли до меду". Тіто заперечив совєтський закид, наче Юґославія „запродується" Заходові і впевняв, що західня економіка не загрожує ніякою небезпекою Юґославії, що її соціяльно-економічна система надто глибоко вже закорінилась. Юґославія старається за- затіснення економічних зв'язків із Заходом.

Джеклін Кеннеді вийшла заміж за грецького багатиря Онассіса

Вдова по кол. президенті Джані Кеннеді і її другий чоловік — Аристотель Онассіс. Світлини зроблені кілька років тому.

Атени. — В неділю 20-го жовтня ц.р., в маленькій православній церковці на острівці Скорпіос на Йонському морі, відбулося вінчання вдови по президенті Джанові Кеннеді, Джаклін, й грецького корабельного магната, Аристотеля Онассіса. Акт вінчання перевів православний духовник Полікарп Атанассію, парох церковці на передмістю Атен. 62-річний молодий був зодягнений в темно-блакитне вбрання з червоною краваткою, а 39-річна молода в шовкову ясноружеву сукню з двох частин, із спідничкою до колін. Приявними на вінчанні були мати Джекліни і вітчим Ю. Окінклосс, сестра і шваґер кн. Радзівіл, дві сестри покійного президента Кеннеді пані Смит і Ловфорд, двоє нелітніх дітей пані Джекліни і двоє дітей Онассіса з його першого подружжя, 20-річний Александер і 18-річна Кристина. Сестра Онассіса, Артеміс Гарофалідес, грала ролю старостини. Представників преси не впустили до церкви. Зараз після пів-годинної церемонії шлюбу повінчані від'їхали малим автом на чердак яхти „Кристина", де відбулося весільне прийняття також тільки для вузького кола приявних на вінчанні. Пані Джеклін прибула на острів Скорпіос, що є власністю Онассіса, в минулу п'ятницю джетом летунської лінії, що також належить Онассісові. 90 осіб, які купили були квитки і вже сиділи в тому джеті на летовищі Кеннеді в Ню Йорку, пересадили з того літака на інший, який відлетів щойно за три години, а негайно відлетіла тим джетовим літаком Джеклін з своїми дітьми і згаданими вгорі її весільними гістьми, членами родини. Аристотель Онассіс має 62 роки, але на його арґентинському пашпорті подано, що він 69-літній; сам він твердить, що прибувши, як нелітній хлопець до Арґентини, прибавив собі 7 років, щоб дістати працю. Він є власником коло 30 різних компаній, між ними — цілої великої торговельної фльоти. Його маєток обраховують на 500 мільйонів до одного більйона.

МИТРОПОЛИТ МАКСИМ ГЕРМАНЮК ЗАПОВІДАЄ СИНОД УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Вінніпеґ. — Інформаційна Служба Української Католицької Преси подає, що Митрополит Української Католицької Церкви Кир Максим Германюк під час пресової конференції, яка відбулася тут 3-го жовтня, заповів, що Синод Єпископів Української Католицької Церкви відбудеться цього або наступного року. В повідомленні сказано, що тепер уже немає будь-якої опозиції до скликання і відбуття такого Синоду та що він займатиметься пекучими проблемами Української Католицької Церкви в світі, між ними справою введення розговірної мови в Святій Літургії, кількістю обов'язкових свят в українському обряді, постами і подібне. Митрополит Германюк заявив, що підготову до Синоду започаткує Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий після свого повороту з Австралії з кінцем жовтня ц.р. Митрополит Германюк вибирається на відвідини в Римі в листопаді ц.р.

У Бабиному Яру встановлять „пам'ятник совєтським громадянам, жертвам фашизму"

Київ. — Увечорі 29 вересня несподівано було скликано „мітинг" біля сумної слави Бабиного Яру в Києві, де в роки фашистівської окупації зліквідовано багато тисяч жидів, українців, циган та людей іншої національности, як і в кацетах на Сирці, в Дарниці і на Лук'янівському цвинтарі. На мітинґу виступав секретар київського міського комітету комуністичної партії В. Бойченко. „Радянська Україна" з 1-го жовтня сповіщала, що промовці „викривали війну американських імперіялістів у В'єтнамі, аґресію Ізраїлю на близькому Сході, реваншистську політику Західної Німеччини". Газета писала: „Під звуки труарних мелодій до каменю, де буде споруджено пам'ятник совєтським людям — жертвам злодіянь фашизму в період тимчасової окупації м. Києва в 1941-1943 роках, було покладено вінки й квіти від міських і районних громадських організацій". Встановлення пам'ятника в Бабиному Яру, де загинуло від фашистівських куль найбільше жидів, віддавна домагались різні жидівські організації з країн вільного світу. Російський поет Є. Євтушенко в поемі про Бабин Яр спочатку згадував лише про жидів, але в другій редакції того твору згадав і про розстріляну українську матір.

„Молодь України" підтримує процес російщення української молоді

Київ. — У багатьох числах газети „Молодь України", органу ЦК комсомолу УССР, за останній рік публікувались нові й давні російські пісні, або ж пісні совєтських російських поетів і композиторів мовою оригіналу, без перекладу на українську. В числі з 24 вересня трапився навіть курйоз: на тій самій сторінці надруковано статтю „В чому краса мови?", а поруч пісня — „С чего начинается родина". У згаданій статті, написаній на прохання-запит військовослужбовця, чи українська та італійська мови це найбільш мелодійні мови світу, між ін., сказано, що краса мови залежить найбільше від культури мови, і що це особливо стосується „нашої рідної мови": „Бо тільки брак знань і культури спричиняються до того, що раптом пристойна на вигляд людина починає затинаючись кострубато висловлювати свої міркування дивним набором слів із різних мов. Звісно, про співучість або мелодійність йтися тут не може. Мелодика мови — питання винятково національне, яке стосується всієї історії розвитку даної граматики і звукового ладу". Після цього „Молодь України" поруч публікує нову російську пісню про „будьоновку" і подібні большевицькі атрибути, включно з „істінно русскімі берьозками". . .

МУЗЕЙ-АПТЕКА У ЛЬВОВІ

Першу у всій Україні Музей - Аптеку створили цього року у Львові місцеві лікарі - фармацевти. Вона розміщена на площі Ринок, де все дихає історією, в приміщенні, збудованому ще в 1735 році і в якому донедавна ще була аптека. В музеї зібрані трави з народної медицини, давні лікарські записи, рідкісні медичні порадники, кольби й ресорти з мин. століття тощо.

Виставка праць Ю. Соловія відбувається у Ферлі-Дікінсон Університеті в Рутерфорді

Рутерфорд, Н. Дж. — В понеділок 21 жовтня тут, в будинку студентської Юнії Ферлі Дікінсон Університету почалася виставка малярських праць відомого українського маляра - модерніста Юрія Соловія. Відкрита виставка в будні від год. 9-ої ранку до 10 вечора, в неділі від 2-гої по пол. до 10 вечора і триватиме до 24 листопада ц. р. Офіційне відкриття виставки відбудеться в названій залі в неділю 27-го жовтня о год. 15-ій по пол. і його довершить декан Університету Байрон Ц. Ламберт. У програмі відкриття передбачені: доповідь Аркадії Оленської Петришин, інструкторки мистецтва в Даґлес Юніверситі, англійською мовою, читання авторами і в їх відсутності пані Неніс Рой поезії Емми Андрієвської, Богдана Бойчука, Віри Вовк, Патриції Калини, Богдана Рубчака і Юрія Тарнавського в перекладах на англійську мову. У музичній частині програми виступлять: Роман Стецура — фортепіянове сольо (твори Баха і Прокофєва; п-ні Неніс Рой — сопран (твори Онеґера), Вілл Рой — баритон Нюйоркської Міської Опери — (твори Стравінського).

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Легковаження поневолених народів

Директор Політично - Виховної секції Крайового Комітету поневолених народів у Вашингтоні, д-р Грач Абрагамян, розіслав усім трьом кандидатам на президента в листопадових виборах, Гюбертові Гомфрі, Ричардові Ніксонові й Джорджові Воллесові, запитник із 5-ма точками. У тому квестіонарі запитується, чи даний кандидат, ставши президентом ЗСА, заверне із шляху легковаження й позбавлювання політичного сенсу щорічного Тижня Поневолених Народів, — і якщо заверне, то якими способами думає це зробити. Чи він сприятиме переведенню у Конґресі великих дебат про американську політику супроти Совєтського Союзу? Чи він погодиться на створення у Палаті Репрезентантів спеціяльної Комісії для поневолених народів? Чи він підтримає ідею створення Академії Волі, в якій американці й чужинці із союзних країн вишколювались би у веденні психологічно - політичної війни проти комуністів? Чи він — урешті — закликатиме американське суспільство, щоб воно більше цікавилось уярмленими неросійськими народами в Совєтському Союзі...

Питання, що їх Крайовий Комітет поневолених народів поставив трьом кандидатам на президента, вдаряють в саму суть закордонної політики З'єднаних Стейтів. Це та політика „співіснування" і „стримування", яка насправді визнає европейський державно - політичний статус кво і визнає совєтську імперію, як „Рашія", де існує внутрішня національна проблема, до якої Америці не можна втручатися. Це та політика, яка не визнає уярмлених Московщиною неросійських народів, як природних союзників Америки, бо — мовляв — Америка „співіснує" з Совєтським Союзом, себто „Росією", і не може активно цікавитися поневоленими народами, які перебувають у складі СССР, з уваги на добрі відносини з СССР.

Американська закордонна політика вперто й послідовно тримається такої напрямної, що існує від часу підписання Ялтинського й Потсдамського договорів — без уваги на всі її дотеперішні невдачі. Це довга низка невдач, праджерелом яких є факт, що американська політика співіснування є політикою односторонньою, бо визнає її тільки Америка у відношенні до СССР, але не визнає СССР у відношенні до Америки. Почалися ті невдачі від моменту зламання Москвою Ялтинського й Потсдамського договорів через насильне заведення комуністичного устрою в усіх тих країнах Східньої і Середньої Европи, в яких — за Ялтинським договором — повинні були відбутися вільні вибори. Зламала Москва ті договори перетворенням східньонімецької зони у свого невільничого сателіта, режим якого спирається на 20-ох совєтських панцерних дивізіях, чисельно збільшених від часу окупації Чехо - Словаччини. Отримавши у великодушному дарунку згоду ЗСА на тимчасову окупацію Північної Кореї — Москва використала це для того, щоб її озброїти і штовхнути на Південну Корею. Після Женевської конференції 1954 року, коли зліквідовано французький Індо-Китай, Москва так само озброїла й підштовхнула Північний В'єтнам до агресії проти Південного В'єтнаму. Нарешті в серпні цього року, підписавши з ЗСА договір проти поширення атомової зброї, Москва зараз же зламала той договір, що забороняє атомовій державі вживати сили проти неатомової, і окупувала Чехо - Словаччину. А виправдуючи ту окупацію Москва придумала нову доктрину, за якою приписує собі „право" зберігати силою „комуністичну співдружність".

Американська закордонна політика бездільно придивлялась заворушенням у Польщі й Східній Німеччині проти тамошніх комуністичних правлінь, революції на Мадярщині і знасилуванню Чехо - Словаччини. Неофіційно виправдується цю пасивність поділом світу на „сфери впливів". Алеж Москва поширює свою сферу впливів на Середню Европу, Південну Азію, Середземне море, Близький і Середній Схід та Північну Африку, а ЗСА відступають з тих позицій, і невідомо, де тепер їх сфера впливів, бож насправді навіть Карібське море з Кубою Кастра не належить до їх сфери впливів. Становище до питання поневолених Московщиною Народів є яскравим мірилом усієї закордонної політики ЗСА. Чи політика добра чи погана — свідчать про це її висліди. Невдачі американської закордонної політики протягом останніх 23-ох років стверджують, що цю політику треба змінити. Ніхто не підштовхує і не нацьковує ЗСА до війни. Між співіснуванням і війною є широка смуга можливостей. Запитник д-ра Грача Абрагаміяна вказує на такі можливості, і він правильно стверджує, що 20 мільйонів американців східньоевропейського, азійського та кубинського походження дуже цією справою дорожать і дуже нею цікавляться.

Мих. Килимник

РОЗВІЯЛИСЬ БЕЗПІДСТАВНІ СПОДІВАННЯ

Куритиба. — Чехословацький „феномен" швидко втратив свою загадковість, незрозумілість і перейшов на порядок денний вже з новим ім'ям, придуманим для нього в Москві — „нормалізація".

Чехословацький „феномен" зродився в момент проведення окупації тієї країни чужинецькими військами і проіснував зо два тижні. Тепер для народів Чехо - Словаччини почалася знову доба терпінь та випробувань.

Протягом порівняно недовгого часу світ спостерігав два „феномени". Один з них — короткотривала, справді блискавична й переможна війна Ізраїлю з його несповна трьома мільйонами населення із ста мільйонами арабів різних країн. Цей „феномен" ще й досі в достатній мірі не збагнений. Цілком іншого характеру був „феномен" чехословацький. Відразу ж після вмаршу совєтських і сателітських військ в Чехо - Словаччину, її уряд та провід партії проголосили заклик до населення й армії — не чинити ніякого спротиву. Лише поодинокі особи, переважно молоді люди; кидалися на панцерні вози загарбників, підпалювали танки, стріляли на них з дахів будинків... То були вчинки не пляновані і ніким не керовані.

Правда, вже по окупації, після арештування Дубчека, Черніка, Смрковського, почали діяти чехословацьке підпілля та урядові особи, які тоді перебували за кордоном. Зокрема поставлено справу окупації Чехо - Словаччини на форумі ОН і заносилось на створення чехословацького екзильного уряду. Але... знову „феномен": Москва звільнила всіх заарештованих, повернула їх до Праги і дала їм змогу знову посісти свої становища. А вони повідомили нарід про те, що незабаром всі окупаційні війська залишать Чехо - Словаччину, що ця країна далі піде шляхом реформ і — уневажнили підпільний партійний з'їзд та всі його рішення, зліквідували підпілля і відкликали справу окупації з порядку денного Ради Безпеки ОН. Населення беззастережно вірило державним і партійним провідникам і слухняно виконувало їхні заклики.

Чехо - Словаччина в засаді не ставить спротиву переважаючому по силі ворогові, а завжди підкоряється йому. Цим вдається зберегти людям життя і уникнути матеріяльних знищень. Згодом же, коли надходить слушна хвилина, Чехо - Словаччина знову виринає на арену, майже неушкодженою, в повній своїй силі. Хоч усі бачили в діях Москви повторення Мюнхену (пригадаймо плякат: труп гітлерівського офіцера простягнутою вперед рукою вказує шлях совєтським танкам на Прагу), але від настанови „непротивлення злу" провідні чехословацькі особи не відходили, пригадуючи населенню, що й Гітлерові Чехо - Словаччина теж не поставила спротиву, і з роками вийшла на верх, а Гітлер пішов на дно. З Москвою нібито значно легше, як було з Берліном. Зрештою, в чехословацьких провідних колах запанувала о п т имістична концепція, яка полягала ось у чому:

„Соціяльні й політичні процеси, що мають місце в Чехо - Словаччині й викликали потребу докорінно переглянути та змінити і сам комунізм і методи його запровадження, нуртують також в інших сателітних країнах. Вагітний ними й СССР. Але Совєтський Союз відстав на десять років у порівнянні з іншими соціялістичними країнами (за винятком червоного Китаю та Альбанії). Тому ми, піддавшись сьогодні Москві, завтра посилимо ферментацію умів в засязі всього Варшавського Пакту, а головно в СССР. Те, що цього року сталося в Чехо - Словаччині, найпізніше через десять років станеться в СССР. Отже, кінцева перемога буде за нами".

Ця концепція мала таку популярність, що навіть частина тих чехів і словаків, які перед окупацією були за кордоном, повернулися до дому. Кружляли ще чутки, що в московському Політбюрі нема єдности думок відносно Чехо - Словаччини, зокрема вказувалося на „окремі думки" Косигіна, Суслова, Шелепіна, а також міністра оборони маршала Гречка. Кілька днів Чехо-Словаччина жила під девізою: „Переробляти Москву, переробляти СССР!"...

„Золота наївність". Коли можна зрозуміти звичайних людей, які під впливом своїх вождів повірили в таку можливість, то годі зрозуміти самих вождів. Адже історія вчить, що Москва ворог не тільки сильний, а й підступний, жорстокий, неперебірливий у засобах.

Свого часу на Україні, поруч з насадженою Москвою КП(б)У, існували УКП та партія „Боротьба". Підвладний Москві Комінтерн дав наказ цим двом партіям влитися в КП(б)У. Укапісти і боротьбісти пішли на „влиття", носячись з думкою „переробити" КП(б)У зсередини. Боротьбістський поет Василь Еллан - Блакитний написав тоді навіть такий віршик:

Ми вольйомся,
Разольйомся
І зальйом большевіков...

А що ж вийшло?

Укапісти й боротьбісти „влилися" до КП(б)У, а за деякий час Москва фізично винищила їх.

Дубчек із своїм оточенням, „домовляючись" з Москвою, напевно не враховував гіркого українського досвіду. Москва ж давала багато обіцянок, однак залишала за собою вільну руку.

До „нормалізації" в Чехо-Словаччині ще далеко, бо Москва чекає від Праги значно більших і глибших наслідків, особливо у поборенні „ворогів соціялізму", у посиленні партійної дисципліни, у повороті на „нормальні", тобто сталінські позиції.

У Празі сьогодні вже говорять, що, мовляв, пройде деякий час, і чехословацькі війська, в складі військ Варшавського Пакту, підуть „насаджувати справжній соціялізм" до Румунії або навіть до Польщі чи Болгарії. Про своїх сучасних керівників чехи й словаки тієї думки, що вони не стали імре надями, не стали кадарами, але напевно стануть ґомулками.

Може так, а може й ні, це побачимо з отого уготовлюваного Москвою для ЧССР „продовження слідує".

„РОСІЯНИ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ"

На кораблі „Квін Елизабет" прибув наприкінці тижня до Ню Йорку відомий співак - бандурист Володимир Луців з Великобританії, заанґажований для серії концертів на покладі того корабля. Під час попереднього рейсу до Европи Володимир Луців мав нагоду співати також українські пісні, після чого йому окремо ґратулював грецький принц Олександер, зазначивши: „Українські мелодії мене хвилюють, бо нагадують грецькі народні пісні".

Під час того ж п'ятиденного рейсу Вол. Луців зустрічався з совєтським поетом Євгеном Євтушенком, якому передав декілька ч и с ел „Свободи", „Шляху Перемоги" та листівку СУМ, випущену в обороні безпідставно засудженого Юрка Шухевича, сина Головного Командира УПА.

Євген Євтушенко сказав, що розуміє українську мову, але народився на Уралі, куди ще його діда заслали з України, і постійно живе в російському оточенні.

В розмовах Є. Євтушенко дивувався, що Вол. Луців, з молодих років живучи в Західній Европі, „не забув рідної материнської мови", і прохав не забувати українську мову, як „одну з найгарніших слов'янських мов". Він казав, що в Тель Авіві, в Ізраїлі, названо одну вулицю його ім'ям і навіть встановлено пам'ятну таблицю на його честь — за поему „Бабин Яр". У другій редакції тієї поеми Є. Євтушенко додав згадку про українську матір, яка загинула в Бабиному Яру поруч із жидівськими матерями.

Дивлячись на пасажирів, між якими були високопоставлені особи, генерали, відомі фінансисти, Є. Євтушенко назвав їх усіх „чепухой". Він критично висловлювався відносно деяких потягнень совєтської влади, але проти неї не виступав. Виявився п е р шоклясним гравцем у „пінґ - понґ", перемігши всіх противників.

Є. Євтушенко переконаний, що справді вартісним у світі є лише мистецтво, і лише на цій базі він так зблизився впродовж того рейсу на кораблі з українським

(Закінчення на стор. 3-ій)

ВІДВІДИНИ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА

Відомий американський журналіст польського походження Рудольф Хелмінскі (Хелмінський) з початком цього року керівник бюра „Лайфу" в Москві, опублікував у числі з 27 вересня 1968 р. цього журналу ілюстрований промовистими світлинами репортаж „Розшуки Стріхівців".

Разом із своєю тіткою Геленою, дочкою колишнього польського землевласника в Україні, на Житомирщині, кореспондент після довгої подорожі прибув у колгоспне село Стріхівці. Тітка Гелена його не впізнала: село перебудоване, славна колись церква знищена, багато старих, тепер колгоспних будов „відновлено", хоч походять вони ще з дореволюційних часів...

За мандрівниками їхав міліціонер, а потім їх супроводили місцеві комуністи, відганяючи людей і навіть заборонивши зайти в хату колгоспної жінки, яка запросила була закордонних гостей на „гречану кашу".

Американський журналіст, виявляючи глибоку спостережливість та знання історії Сходу Европи, кепкує із своєї тітки і частково із себе, бо колись, ще малим він вважав, що Стріхівці — це... Польща, так багато навколо було тоді поляків. Може саме тому Рудольф Хелмінський під однією із світлин дав такий підпис: „Дружина автора Браєн стискає руку маленькому українцеві" — хлопчикові з того села.

Полька - тітка згадувала минуле, яким вона ще й досі живе, але американський журналіст в кількох місцях зазначає, що Польщі там немає, що це — Україна, яка „дуже терплива". Порівнюючи Україну із старою ж і н к о ю з того села, автор репортажу пише: „Вона була Україною, а не мої діди, не загарбники, навіть не теперішні „дивільні слуги". Україна все витримає"...

Стара жінка, під оком місцевого комуніста та міліціонера, впізнала пані Гелену, у родині якої колись служила, і встигла їй шепнути: „У нашому селі немає церкви"... Закордонні гості, не мавши змоги зайти в хату колгоспниці, були змушені обідати з представниками місцевої влади, в затінку дерев, при заваленому харчами столі, з водкою і т. п. — а з другого кінця вулиці на них мовчки дивились яких 150 селян, переважно жінок з дітьми, і переважно босих...

Автор згадує про колишнє засилля в тій частині України польських маґнатів, про гетьмана Х м е льницького, про наступ Пілсудського проти большевиків, який грабував український цукор, про українські землі в Австро - Угорській імперії. Він виразно, живими фарбами малює сучасне безталання України, яка „ходить у чистій, але полатаній колгоспній сорочці"...

Це — один із кращих репортажів на українську тематику в американській пресі.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редагує: Д-р Михайло Данилюк

МЕДИЦИНА І ПОЛІТИКА

Після упадку „третього Райху" в Нюрнберзі суджено нацистів не тільки за воєнні злочини, але також за злочини, спричинені у відношенні до людського здоров'я: виголоджування людности окупованих теренів, позбавлення її медикаментів, медичного персоналу й обслуги, переведення над нею різного роду небезпечних для здоров'я експериментів.

Але, як видно, та „культурна доба" продовжується в деяких частинах світу, зокрема в СССР. На цю тему написано тисячі статтей, сотні розвідок, брошур та книжок різними мовами, в тому числі й українською. Нас цікавить тут моральний бік справи взаємовідносин між совєтською правлячою верхівкою і медициною. Адже там корінь і нас самих, там нація, яка видала нас на світ. Як же живе ця нація під оглядом охорони її здоров'я „найпередовішою" системою?

Незалежно від гучномовної пропаганди, на наших землях і досі нема достатньої кількости м е д и каментів, шпиталів, фабрик, які продукують медичну апаратуру та ліки, достатньої кількости медичного персоналу. Має кремлівська кліка подостатку засобів, щоб продукувати атомові бомби, ракети й танки, пускає висококоштовні сателіти навкруги Землі, а от щоб забезпечити хворих колгоспників і робітників шпитальними ліжками, потрібною кількістю ліків — не вистачає фондів...

Назовні — „у нас всьо єсть". На сесії Світової Організації Здоров'я в 1958 році совєтська делеґація оскаржувала „імперіялістичний бльок" у тому, що замало допомагає медичною обслугою недорозвиненим країнам, і обіцяла переслати тим країнам „достатню кількість лікарського устаткування та медикаментів" Д е л еґація „суверенної" УССР і собі виступила з подібною обіцянкою...

Тим часом в Україні Москва не дозволила будувати фабрику для продукування сироватки проти дитячого паралічу - поліомієліту і не допускає із-за кордону таблети проти діябету, високого тиснення крови і деякі антибіотики навіть для експериментальних студій. Це — факт, що деякі ліки, як „оріnейз" проти діябету та деякі кортизовані п р е п а р а ти, вперше досліджувалось в Україні прібками, привезеними з вільного світу, хоч Москва вже їх мала. Продукувати їх в Україні так і не дозволено.

У той час, коли Москва випомповувала з України останні запаси медикаментів для допомоги іншим країнам, заборонено пересилати з-за кордону в Україну медикаменти навіть рідним. Тисячі листів приходять із нашої батьківщини з проханням переслати ліки, зокрема проти туберкульози. До кожного українського лікаря являлися люди з листами із України і просили виписати рецепти на ті чи інші ліки, щоб переслати їх батькам, братам, дітям. Але ні — заборонили, бож „у нас всьо єсть". Хай туберкульоза шириться, але стрептоміцини або ізоніяциду не пустять, хоч в Україні їх не продукується, та й сама Москва їх має мало. Навіть диґіталіс для лікування основних недуг серця не можна переслати, хоч, як видно з листів, в Україні хворі на серце заживають диґіталіс лише тоді, коли є він в аптеці, а буває це не завжди: іноді треба чекати місяцями на свіжу доставу.

Людям, які хочуть добачувати змін у „50-ліття жовтня", можна привести постанову ЦК Компартії та уряду СССР, яка була опублікована „Робітничою Газетою" 3-го серпня ц. р. Зацитуємо кілька уривків з цієї постанови:

„...в деяких закладах охорони здоров'я ще низька організація і культура роботи. Якість і обсяг медичної допомоги сільському населенню відстають. Все ще є відставання в розвитку досліджень по деяких розділах медичної науки і впровадження наукових досягнень у практику охорони здоров'я".

Далі сказано, що „повільно розширяється мережа аптек, складів, медичних магазинів і аптечних баз. Відстає розвиток матеріяльно - технічної бази охорони здоров'я. Будівництво закладів охорони здоров'я в ряді республік (передусім в Україні — М. Д.), країв і областей здійснюється незадовільно".

У зв'язку з цим якийсь В. Дягілєв у московському журналі „Октябрь" пише про бюрократизм медичних кадрів, про те, що багато лікарів в СССР мають „холодне серце" і не цікавляться болями пацієнтів, а студенти обтяжені паперово - політичними справами.

Отже, пишемо ми про факти, які підтверджує навіть совєтська преса. Чи це лише вияви „самокритики"? Очевидно, ні. Все це в дусі відомого „догнати і перегнати", а населенню всунути ще одну цукерку - обіцянку в річницю „великого жовтня" та 100-ліття з дня народження Леніна, що, як відомо, помер із сифілісу, хоч і лікували його привезені з Мюнхену фахівці.

Як довго совєтські диктатори матимуть право вирішувати основні проблеми людського здоров'я? Доки ще безграмотний каґебіст буде вирішувати, чи людям потрібно ліків, чи нехай вони без них обходяться? Тепер, мовляв, давайте „соціялістичній батьківщині" якнайбільше сталі, вугілля, хліба, м'яса, а ліки, шпиталі, аптеки, заклади для охорони вашого здоров'я дамо колись, як „побудуємо комунізм".

Питання болючі.. Дивно, що про них ми так мало говоримо і пишемо.

Володимир Янів

РОЛЯ Й ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

(3)

Університет стоїть у безпосереднім зв'язку із латинським „universitas", а universitas — це „ціле", „цілість", „сукупність" чи навіть більше — це просто „всесвіт". Вже з цього зіставлення ми добре відчуваємо повноту завдання, — зокрема, якщо схочемо ще протиставити „universitas" та „societas", отже якщо протиставимо певну сукупність ограниченому якомусь „об'єднанню", „товариству", чи таки незчисленній громаді „соціїв", отже товаришів, спільників чи друзів.

З цими розрізненнями йдемо ми правильною дорогою до визначення клясичної ролі університетів у період їх повного розвитку, яку то ролю добре пригадати під час їх кризи.

Ідеться не про що інше, як про те, що університет мав дати людині, яка до нього приходила: місце у світі, зрозуміння її особистого зв'язку з цілим, із загальністю, із суспільністю, яка за клясичною філософічною антропологією була завершенням — к о р о ною всесвіту. Ішлося, отже, так про само навчання, як теж і про формацію молодої людини, яка до університету приходила, чи навіть ширше: про спрямування людини взагалі, про її орієнтацію у лябіринті загадок всесвіту.

З університетської катедри виголошував Йоган Ґотліб Фіхте свої славетні „мови до німецької нації", із університетської катедри закликав Вільгельм Дільтай до єдности індивідуальної людської структури в її неповторності, якої не зміряти ніколи природничо-біологічними законами. Це так, щоб назвати тільки наймаркантніші приклади, які не втратили своєї актуальности при визначуванні ролі університету. Вони ставали дороговказами, вони були майстрами, що випереджували покоління і гуртували біля себе нову ґенерацію не для моди й не для добачування поступу у всякій новизні, але для служби правді, якої наполегливо шукалося.

Але при спеціялізації загубився зв'язок між людиною й всесвітом, між творцем і об'єктивізованим від нього предметом, між ланками структуризованої — розчленованої в єдності — цілости. Відколи майстра-ремісника, який р о з у мів творчий процес від дня народження і аж до вивершення архітвору (байдуже, чи цим архітвором мав бути черевик для міського патриція, колія брилянтів для царівни, чи ікона для нової церкви), — відколи цього ремісника заступив робітник, що робить підошви чи ґвинтики і пересилає їх на механічній бинді для змонтування, не вміючи сам зробити черевика, ні годинника, тоді вченого заступив науковець, — на місце філософа прийшов дослідник, а університети н а п овнилися гомінкими товпами молоді, яка забажала якнайскоршого вишколу, що запевнив би добрий заробіток та ситий добробут. Університети перетворилися із храмів знання, що давали глибоке розуміння життя, на крамниці з усяким крамом фахового знання, яке ніколи — при загубленім сенсі творчости — не запевнить вдоволення та щастя. Звідси — пустка модерної людини, звідси її страх, звідси борсання у пошукуванні виходу із лябіринту суперечностей.

Це є криза, яка відома із різкого п р о т и с тавлення культури і цивілізації, чи, як звичайно кажуть сьогодні, — це є криза росту. Філософічне опанування не йде крок у крок із розвитком техніки. В намаганні опанувати всесвіт, в тузі за зорями, в бажанні оволодіти макрокосмосом людина забула про себе саму, про власну душу, про мікрокосмос. Вона загубила своє власне місце в світі.

Це є ситуація, яка так плястично постала в останні тижні, зокрема у Франції, коли дійшло до розриву ґенерацій, коли студенти, замість бути послідовниками далекозорих майстрів, хочуть стати реформаторами, не маючи для цього ніяких даних, правда, і майстрів не стало...

Плястично змалював цю ситуацію не філософ, а державний муж, генерал де Голль, коли у своїм відомім інтерв'ю в найтрагічнішу хвилину соціяльних конфліктів він сказав: „Льокомотива, телефон, електрика — це було добре. Авто, літак, радіо — це було краще. Ракети, телевізія, атомові мотори, перещеплення серця — це величнє". В цих образах чути ритм ставання. І незаперечно — знов за де Голлем — в усім цім скривається зростаючий добробут та головокружні перспективи, але одночасно — небезпека заплутання людини в плетиво сліпого механізму, коли загубила вона велику частину своїх соціяльних, моральних та релігійних пов'язань. Вічна проблема первородного гріха, коли людина в своїм ненаситнім бажанні заспокоїти свою цікавість переступає границі можливого, що призводило її до трагедій вавилонської вежі, потопу, атлантиди і може призвести до розривів водневих бомб, що їх зумів людський геній відкрити, але не може спинити їх злощасної дії.

Ситуація остільки загрозлива, що навіть Церква — ця тверда скеля, якої адові ворота не годні перемогти, в прийнятті технічного розвитку у відомій пасторальній конституції про Церкву в модерному світі „Gaudium es spes" не намагається зрівноважити дії контемпляцією, яка стільки разів людство охоронила від прапасти.

Було б, мабуть, непрощенною ілюзією на тому загальному тлі малювати ролю екзильного університету в надто відважних барвах. Але останньо порушена проблема відкриває бодай мінімальні перспективи, якщо пригадати, що саме Східня Церква — в рівній мірі православна і католицька — мала більше нахилу до втримання рівноваги між думкою та дією, як Західня, — рівноваги між здобуванням світу й зберіганням позицій людини в ньому, між чином і контемпляцією. І з цього погляду мали б, мабуть, і ми українці, чия Церква територіяльно й духово стоїть між Заходом і Сходом (як і ціла наша духовість), — дещо сказати. І може навіть був би це новий аспект українського екуменізму.

А втім, іноді саме „межові ситуації" в яких ми, як нація, від століть знаходимось і які ми й на еміграції — у розпорошенні з усією силою відчуваємо, спонукують до якогось надзвичайного зусилля. І можливо, що саме глибша віра у нас таки самих, а вслід за тим концентрація всіх сил могли б нам запевнити деякі шанси, якщоб дійсно зуміти міряти — за віщими словами поета — „сили намірами", — якщо б тільки справді „великого бажати".

Проте, залишімо надто амбітні пляни, а обмежімо наші завдання до скромніших, які випливають з того, що і УВУ має свою молодь, що наш університет повинен їй дати не тільки знання, а може навіть краще не так знання, як саме духову орієнтацію, дороговказ. І не тільки нашій молоді, але й усій спільноті у розпорошенні, яка опинилася в дуже складових умовах, — часто без керми і вітрил, без компаса. Чи не є УВУ покликаний, чи навіть більше — зобов'язаний, як єдиний у світі екзильний університет, стати духовим осередком усієї нашої спільноти, стати джерелом філософічної застанови, щоб одним дати орієнтацію, а інших формувати.

(Далі буде)

ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ТА УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ —

ПОТРІБНО: $600,000; ЗІБРАНО ДОСІ: $540,000 ВПЛИНУЛО В ОСТАННІХ ДНЯХ: $12,000 ЩЕ ПОТРІБНО: $48,000

ЧЕКИ ВИСТАВЛЯТИ НА: UKRAINIAN STUDIES CHAIR FUND, 302 WEST 13th STREET, NEW YORK, N.Y. 100014

Хвилина спільної молитви — наш традиційний молитовний похід

1. І в цьому році — вже за 13-літнім звичаєм — об'єднаються всі українці-християни в дні 1 листопада в нашім молитовнім поході в намірені нашої Переслідуваної Церкви та за відродження Християнської України.

2. Час Молитви — за традицією синхронізований так, щоб ми в молитві об'єдналися всі, дослівно в цій самій хвилині, де б ми не були, щоб ми не робили!

Час молитви визначений із думкою про Рідні Землі, щоб і там всі змогли помолитися спокійно, коли вони всі вдома, після праці, чи десь далеко на самотині, де їм в молитві ніхто не перешкодить. Отже молитву визначено на 22-гу год. вечором в Україні. Тій годині відповідає 20 година середньоевропейського часу, отже 8 година вечором у більшості західньоевропейських країн, які звичай започаткували й послідовно продовжують.

Інші країни: Англія — 19 год., Буенос Айрес (Арґентина) та Ріо де Жанейро (Бразилія) — 16 год., Східні стейти Півн. Америки та Сх. Канада (Вашинґтон, Ню Йорк, Філядельфія, Торонто, Монтреаль) — 14 год.; Шикаґо — 13 год.; Денвер, Мехіко, Вінніпеґ — 12 год.; Лос Анджелес та Сан Франсіско — 11 год. Східня Австралія (Сідней) —6 год. ранку наступного дня — 2 листопада, подібно — у Новій Зеляндії — 8 год. ранку наст. дня 2 листопада.

3. Наш щорічний молитовний похід заініційовано вперше 1955 р., у 25-ліття знищення зовнішніх виявів УАПЦ і в десятиліття арешту українських католицьких Владик. Від хвилини започаткування традиції переводимо спільну молитву в екуменічному дусі, бо на Рідних Землях також є нищені всі християнські Церкви, і переслідувані всі християни. Спільна доля Церков, спільні мученики за віру предків, спільне бажання відродити прадідню віру кажуть нам всім спільно помолитися на чужині за Божий мир на наших землях, щоб ми змогли вільно жити й свобідно визнавати Бога в Україні, як ми Йому покланяємося від тисячоліття!

4. Впродовж 13-ти. років від хвилини першої спільної молитви, приступили до спільної акції різні організації світського апостольства, і тепер хвилину спільної молитви організують разом: 1. Об'єднання Українських Католицьких Організацій у Австралії; 2. Союз Українців-Католиків Америки „Провидіння"; 3. Українська Католицька Асоціяція Преси (УКАП); 4. Українське Католицьке Академічне Об'єднання „УКАО Обнова"; 5. Український Християнський Рух із своїми 7 Крайовими Об'єднаннями (Австралія, Арґентина, Бельгія, Бразилія, Велика Британія, Німеччина та Франція) та з 9 Делеґатурами й Представництвами. Делеґатура у ЗСА із Відділами у Ню Йорку та Шикаґо (й Представництва у Австрії, Еспанії, Італії, Канаді, Норвегії, Параґваю, Швайцарії й Швеції); три центральні об'єднання українського світського апостольства у Німеччині, а саме 7. Братство Української Католицької Молоді, 8. Світський Апостолят Жінок та 9. Український Християнський Робітничий Рух; 10 Федерація Товариств Українських Студентів - Католиків „ФТУСК Обнова"; низка звен. об'єднаних спільно в „Централі Українців - Католиків Канади, а саме: 11 Братство Українців Католиків (БУК), 12. Ліга Українських Католицьких Жінок, 13. Українське Католицьке Юнацтво, 14. Братство ім. св. Миколи, 15 Місійне Товариство ім св. свмч. Йосафата та 16 Українське Католицьке Учительство.

Кожен член згаданих об'єднань повинен не тільки сам прийняти участь у молитві, але й активно організувати ціле своє довкілля, щоб всі українські миряни включилися в молитовний похід.

Коли ми сьогодні організуємо молитву пораз 14-ий, то вона повинна справді бути масовою, охопити нас всіх, щоб не було ніодного українця, що не помолився б враз із нашим загалом за Переслідувану Українську Церкву, за її Керманичів, за наших геройських мучеників, за всіх, що терплять за Христа на засланнях, по тюрмах, по концтаборах, за їхню мужність та витривалість у вірі, за їхню віру в перемогу Правди, за відродження Християнської України, за нашу єдність та згоду, які приспішать наше відродження, за наш щасливий поворот на Рідні Землі.

5. Витворився звичай, що на хвилину Спільної Молитви збираємося спільно в одному місці (найкраще в церкві, каплиці чи домашній молитовниці, — залежно від обставин) і часто молитву проводить отець-душпастир на прохання мирян, а якщо священика в даній громаді нема (чи він мусів виїхати до іншої громади), то молитву проводить хтось із досвідчених мирян. Але скрізь там, де ми не можемо зібратися на молитву разом, або якщо хтось не може прийти на визначену годину на спільну молитву, тоді молимося в родинах чи індивідуально самі, відповідно до наших умов: в себе дома, чи відірвавшися на мить від нашої праці в бюрі чи фабриці, чи подорозі, чи вступивши на хвилину до церкви, але завжди пам'ятаємо при тому, щоб помолитися у точно визначений час, щоб ми всі почулися членами одного живого тіла.

Відбувся Четвертий Крайовий З'їзд СВУ в Канаді

В суботу 31- серпня і в неділю 1-го вересня відбувся Четвертий Крайовий З'їзд Спілки Визволення України (СВУ) в Канаді, на який прибули делеґати і гості з Монтреалю, Вінніпеґу, Шикаґо, Ню Йорку, Лос Анджелесу та Торонта. Наради відбувалися в залі української гостинниці „Мейфер Інн".

З'їзд відкрив голова Крайової Управи Спілки Визволення України в Канадіінж. Петро Гарбер, вітаючи делеґатів і гостей. Він підкреслив, що Четвертий Крайовий З'їзд СВУ в Канаді проходить під знаком 50-ліття самостійности Української Держави та 15-річчя оснування Спілки Визволення України в Канаді.

Після переведення молитви обрано почесну Президію З'їзду: п-і Наталя Павлушкова і проф. Михайло Садиленко. До ділової Президії увійшли: інж. Дмитро Ярко — голова, Теодор Феґон — заступник голови, Зенон Думин і Василь Брух —секретарі.

Обравши склад Мандатної, Номінаційної, Резолюційної та Бюджетової Комісій, З'їзд приступив до звітів про працю від Третього до Четвертого Крайових З'їздів СВУ в Канаді, тобто від 6-го вересня 1965 р. до 30 серпня 1968 року. Із загальним звітом про діяльність Крайової Управи Спілки Визволення України в Канаді виступив голова Управи інж. Петро Гарбер. Фінансові звіти Крайової Управи СВУ в Канаді і Видавництва „Місія України" та звіт Секретаріяту Крайової Управи СВУ в Канаді і Адміністрації цього Видавництва подав Василь Брух. Обидва звітодавці числами і фактами показали великий зріст діяльности Спілки Визволення України в Канаді на різних відтинках українського життя і у зовнішньо-політичній роботі. З проробленої праці треба відмітити: 1) незвичайний вклад праці членів і Управи Осередку СВУ ім. Сергія Єфремова в Торонті при підготовці загально-українського демонстраційного походу в Оттаві, що відбувся весною в 1966 році, при численній й активній співучасті Осередку СВУ ім. Петра Кальнишевського в Монтреалі; 2) Осередок СВУ в Торонті зібрав за короткий час 3 тисячі долярів пожертв і розпродав найбільшу кількість квитків на Бенкет для місцевого Відділу КУК з приводу святкування 75-ліття поселення українців в Канаді, що відбулося 19-го червня 1966 року в Торонті; 3) перший Український Клюб для вишколу промовців, дебаторів та парляментаристів заснували члени Спілки Визволення України в Торонті; 4) низку демонстрацій і пікетувань зорганізували Осередки СВУ у Вінніпезі, Торонті і Монтреалі; 5) зриваючи святкування 50-ліття жовтневої контрреволюції, члени СВУ в Канаді відіграли провідну ролю в могутньому маніфестаційному протесті 7-го листопада 1967 року перед московською амбасадою в Оттаві, який пролунав широким відгомоном на перших сторінках преси, по радіо й телевізії, а кремлівська кліка склала гострий протест урядові Канади.

Після звітів відбулася дискусія, під час якої дискутанти підкреслювали великі досягнення СВУ в Канаді. Вони закликали високо нести бойовий прапор Спілки Визволення України до повної перемоги над ворогом.

Доповідь на тему „Становище Головної Управи СВУ до актуальних проблем" виголосив інж. Дмитро Ярко. З уваги на пізній час, дискусію перенесено на наступний день.

Програмою Бенкету, який відбувся в суботу вечером, керував ред. Іван Гладун. Виголошено багато привітів.

Відомий журналіст щоденника „Телеграм" п. Пітер Вортінґтон не міг виступити з доповіддю, тому господар Бенкету попросив ред. М. Шкавритка, який в свойому слові до приявних зупинився над проблемою членів СВУ да активности в тому напрямку. Петро Мельник прочитав багато письмових привітів, а ред. Іван Овечко на закінчення Бенкету читав патріотичний вірш „Нескорені", який написав Семен Лантух.

В неділю 1-го вересня в передобідніх годинах працювали 4 Комісії, а делеґати і гості З'їзду взяли участь у Богослуженнях. З програмовою доповіддю на тему „Напрямні політики СВУ в Канаді" виступив інж. Петро Гарбер, в якій він накреслив шлях дальшої праці та розвитку СВУ. Після того розгорнулася широка дискусія над обома доповідями, а багато з їхніх тез увійшли до Резолюцій і Постанов З'їзду, що їх прочитав Петро Мельник.

Після вислухання звітів Комісій, З'їзд висловив признання за працю і звільнив від обов'язків уступаючі керівні органи та схвалив проєкт нового бюджету.

Крайову Управу СВУ в Канаді на 1968-1970 роки обрано в такому складі: проф. М. Садиленко — почесний голова, інж. П. Гарбер — голова, ред. І. Гладун, П. Мельник і Г. Черкасенко — заступники голови, Т. Феґон, М. Черкун, В. Миколаїв, М. Січкар, Я. Гладун, Б. Петрусів, інж. М. Боровик та В. Брух — члени Крайової Управи. Крайова Контрольна Комісія: Ю. Стельмах — голова, С. Дрозд і З. Думин — члени.

Четвертий Крайовий З'їзд СВУ в Канаді, в якому приймало участь 25 делеґатів з 34 мандатами та 8 гостей, закінчився в неділю 1-го вересня о год. 7-ій вечора співом національного славня „Ще не вмерла Україна".

Відділ Інформації
і Преси Крайової Управи
СВУ в Канаді

СОВЄТСЬКИХ ТУРИСТІВ РОЗЦІНЮЮТЬ, Як „НОСІЇВ ГРОМАДСЬКОГО ДОРУЧЕННЯ КОЛЕКТИВУ

Київ. — Говірливий секретар „Ровенського обкому КП УССР А. Мяловицький" висловився щиро на сторінках „Радянської України" з 3-го жовтня про те, як совєтський режим дивиться на своїх туристів, котрі їдуть за кордон. Він писав: „Турист не має права розцінювати поїздку як особисту розвагу чи щось подібне. Насамперед, це важливе громадське доручення колективу, де ти працюєш. І колектив має повне право послухати про все цікаве, з чим їх представник ознайомився у наших друзів за кордоном. Крім того, кожний такий виступ несе в собі неабиякий виховний заряд". Вираз „виховний заряд" означає обов'язок совєтського туроста розповідати потім про закордонні країни в потрібному для комуністичної партії тоні.

На нашій...

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

РЕСИТАЛЬ БОРИСА САДОВСЬКОГО

Клівленд, Огайо. — Молодий український пяніст Борис Садовський вперше виступив з повним фортепяновим реситалем перед українською громадою Клівленду в суботу, 14-го вересня, в авдиторії Шаф Джуньйор Гай Скул.

Це був другий самостійний концерт 21-річного сина п. Евгена Садовського, диригента хору „Дніпро" та учителя музики української католицької школи св. Йосафата в Пармі, Огайо. Його перший виступ був в червні в університеті Стейту Огайо, де він цього року закінчує музичні студії.

Щоб виявити свою музичну всесторонність, включив він до програми твори з усіх головних музичних епох. Відкрив вечір Бахом, граючи його Прелюдію і Фуґу, Б-дур. Хоч точка була добре виконана, то в решті програми відчулося, що пяніст далеко свобідніше чується в композиціях, що дають йому більшу змогу виявити свою мистецьку індивідуальність.

Друга точка програми, Бетговена Соната Ф-моль, оп. 57, саме дала молодому Садовському більше цієї можливости. Ця тричастинна Соната була центральною точкою реситалю. На жаль, горяч на залі, оплески публіки у невластивому місці, бо по першій частині сонати, як теж технічні недомагання фортепяну не сприяли піяністові.

Після перерви, Садовський виконав п'ять коротких композицій,які дали йому змогу виявити легкість в дотику і доволі високу вже техніку. Почавши двома прелюдіями імпресіоніста Дебюсі, дальшу програму виповнив Садовський двома найславнішими композиторами фортепяна романтичної доби, Лістом і Шопеном. Він відіграв Ліста Етюд, Дес-дур Шопена Ноктюрн, Е-моль, оп. 10, ч. 12.

Публіка незвичайно тепло приняла молодого, талановитого піяніста і довгими оплесками нагороджувала його гарний виступ. Під час перерви дві молоді дівчини передали піяністові букет квітів від Українського Музичного Інституту, який вперше познайомив молодого Садовського з фортепяном.

Борис Садовський є активним членом української громади Клівленду, Студентського Товариства при університеті, і старшопластунського куреня „Бурлаки". Він теж бере активну участь в українському спортовому житті.

В найближчому часі Садовський намічає дати Концерт Чайковського, Б-моль, з симфонічною оркестрою свойого університету.

Ярослав Бігун

АНДРІЙ ПРОКОПОВИЧ

(Посмертна згадка)

Здається „доба старої войни" кінчається. То тут, то там, але вже частіше кануть світлі постаті геройських вчинків визвольних змагань. І тут закрив очі 3-го червня ц. р. довголітній славний Усусус Андрій Прокопович на 74 році життя

В Лос Анджелесі ми недовго його знали, несповна п'ять років, бо доля вела його почерез Арґентину на вільну землю Вашингтона. Але за той короткий час ми пізнали його, як людину чистого характеру, мудру, точну й добру, а понад все працьовиту на народній ниві. На перехресних шляхах свойого життя він не відпочивав і тут, хоча похилий віком і недужий, включився в роботу Українського Культурного Осередку та донедавна був головою Відділу ОБВУА.

Картина у „Вістях Комбатанта" ч. 3 за 1965 р. увіковічнила його, як під час Свята Героїв 30-го травня 1965 на сцені Українського Народного Дому в Лос Анджелесі декорують його Пропам'ятною Відзнакою УСС з нагоди 50-річчя визвольних змагань.

В похоронних відправах взяли участь крім пароха української кат. церкви о. М. Колтуцького ще й о. Й. Чайковський, який прошав побратима в церкві, та Архимандрит української Свято - Андріївської православної церкви о. Довгаль, оба отці учасники визвольних змагань.

Над могилою на цвинтарі св. Хреста в Інґелвуді прощали покійного Архимандрит о. Довгаль, автор цих рядків від імени Українського Культурного Осередку і як голова Відділу ОБВУА, від УГА побратим С. Кізима, який з покійним брав участь в боях у визвольній боротьбі, та наш славний бандурист Василь Ємець, який вказав, які то великі враження робили тодішні Усусуси на українське студенство в Україні.

Промовці згадали довгий світлий шлях Покійного, його подвиги, як борця за волю України вже з 1914 року почерез Карпати, Маківку, Лисонько, Львів аж геть далеко на Дніпрянщину, не оминаючи ніякої битви та перебувши всі роди тифу і многократне поранення.

І тепер, зустрівшися знов з побратимами світлих змагань вже по той бік жит я молись Побратиме з нами за кращу долю Батьківщини, яку Ти понад життя любив.

Осиротілій дружині Марії і донці Олені наші щирі співчуття.

Замість квітів на могилу покійного Відділ ОБВУА в Лос Анджелесі жертвував 15 долярів на Енциклопедію Українознавства.

Д-р А. Вусик
голова Відділу ОБВУА в Лос Анджелес

У лимани Дніпра почала проникати солона морська вода

Київ. — Цього року вночі з 3 на 4-те квітня Каховська гідроелектростанція раптово припинила скидання води. За короткий час рівень води в Дніпрі упав майже на 1 метр. Фахівці - іхтіологи свідчили в „Радянській Україні" з 21 вересня, що такі припинення подавання води „призводять до загибелі сили-силенної ікри і маточного поголів'я, то не важко собі уявити, яких втрат зазнає в таких випадках рибне господарство. Та на відтворенні рибних запасів зле позначається не лише зменшення нерестових угідь, а й поступове осолонення води. Внаслідок зменшення стоку в нижньому б'єфі Дніпра починається наступ Чорного моря на лиман. Сюди дедалі глибше проникає і солоноводна риба, зокрема тюлька". Раніше до створення т. зв. Каховського та інших чотирьох „морів" і великих гідроелектростанцій — Дніпро був значно глибший, повноводніший, мав значно більше риби, менше траплялось аварій з пароплавами. Пониззя Дніпра, з Дніпровими лиманами включно, давало Україні таку рибу, як осетра, коропа, ляща, судака, рибу - тараню та ін. види цінних риб. Тепер туди дедалі, то більше заходить солона морська вода, в якій прісноводна риба гине. Спостерігається в тому районі Дніпра, що охоплює сотні квадратових кілометрів, загин багатьох представників фавни і фльори. Змілення Дніпра таке сильне, що науковці вважають необхідним збудувати внизу ріки греблю, щоб перегородити прихід морської води в пониззя Дніпра.

Росіяни українського походження"

(Продовження зі стор. 2-ої)

мистцем співу Володимиром Луцевим.

15-го жовтня корабель „Квін Елизабет" відплив знову до Европи і повернеться ще тільки для одного, останнього рейсу до Ню Йорку за два тижні. Володимир Луців прибуде до ЗСА для концертових виступів у березні або квітні наступного року. Він підготовляє нову довгограйну платівку з власним записом історичних козацьких дум, під акомпаніямент бандури.

В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ВИЯВЛЕНО, що 57-літній адмірал Герман Людтке, який довший час був приділений до головної кватири НАТО й перейшов у стан спочинку 30 вересня ц. р., застрілився 4 жовтня ц. р., коли ствердив, що німецькі власті впали на слід його шпигунської роботи. Здогадуються, що адм. Людтке зрадив большевикам багато тайн головної кватири Атлантійського Союзу.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п.

СТЕПАНІЇ з ТАНАСІЙЧУКІВ НОВОСІВСЬКОЇ

склали 10 дол. на Допомоговий Фонд ім. В. Залозецького при ЦОБУ —

ОСИПА і ВОЛОДИМИР ЗАЗУЛЯ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла від нас 28. IX. 1968 р. Наша Найдорожча Дружина, Мати, Бабця, Донька, Сестра, Шваґрова і Тітка

сл. п.

СТЕПАНІЯ з ТАНАСІЙЧУКІВ НОВОСІВСЬКА

У хвилинах нашого безмежного горя численні Приятелі, Колеґи по праці і Знайомі — зокрема рідні організації: АВ Наукового Тов. ім. Шевченка (проф. д-р Р. Смаль-Стоцький), Тов. Правників Українців у ЗСА, Центр. Об'єднання Буковинських Українців у ЗСА, Укр. Акад. Козацтво „Запороже", Укр. Буковинська Громада в Ню Йорку, Курінь Пластових Сеніорів „Бурлаки" — виявили нам телеграфічно, листовно, телефонічно й усно стільки щирого серця, глибокого співчуття та слів потіхи, що ми не знаходимо слів, щоб їм належно подякувати. Усім їм цим шляхом висловлюємо нашу щиросердечну подяку.

Наша щира подяка Всечесн. о. Мітратові І. Данилевичеві, Настоятелеві Церкви Св. Володимира в Ню Йорку та оо. Протопресвітерям-краянам О. Іванокові й І. Ткачукові за відслуження Панахид у Похоронному домі, Служби Божої у Церкві та похоронного обряду на місці Вічного Спочинку, а зокрема за їх глибокозворушливі прощальні промови в Похоронному домі й Церкві.

Сердечно дякуємо проф. В. Завітневичеві й Хористам за звеличання Відправ чудовим співом.

Щиро дякуємо за зворушливі прощальні слова у Похоронному домі й на Поминках Вп. пп. проф. інж. І. Жуковському, проф. д-рові Ю. Мачукові, панімаtці Шевчук, проф. С. Бервицькому, д-рові О. Соколишиновi, судді М. Шпиткові та сусідові з рідного села, Маковієві Василийчукові, які в щирих зворушливих згадках вшанували пам'ять Покійної.

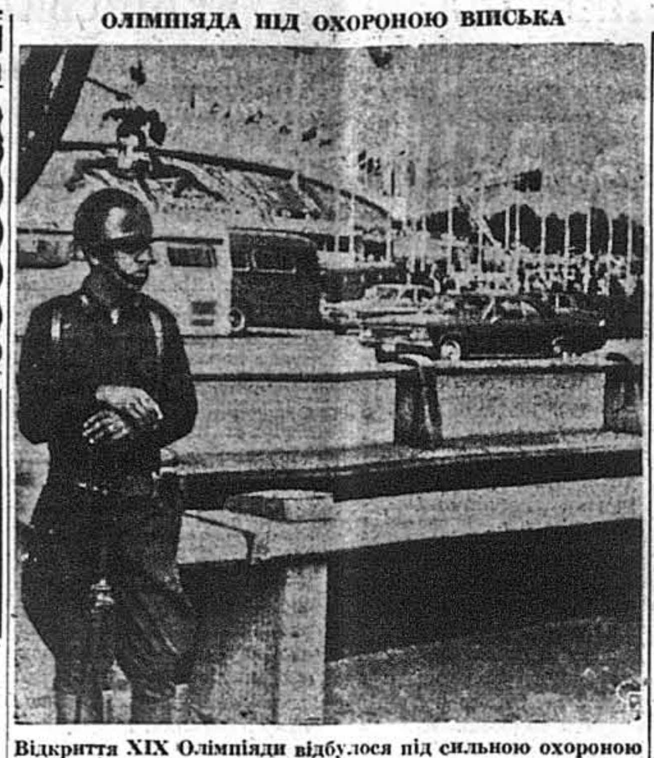
Безмежна наша подяка Всім Тим, що чудовими вінками прикрасили місце Супочинку, або замість квітів склали щедрі датки на добродійні цілі, вшановуючи так пам'ять Покійної, та Всім тим численним Особам, які склали датки на Служби Божі за спокій душі Покійної.

Наша щира дяка належить Усім знаним і незнаним Особам, які, не жаліючи труду, взяли участь на Панахидах, Службі Божій та супроводом на місце Вічного Супочинку віддали останню християнську прислугу Покійній.

Хай Всевишній винагородить Усіх Вас стократно та береже від усього злого.

Іван і Тарас Новосівський з родиною
Василь Танасійчук з родиною

ОЛІМПІЯДА ПІД ОХОРОНОЮ ВІЙСЬКА

Відкриття XIX Олімпіяди відбулося під сильною охороною війська і поліції у зв'язку з кривавими заворушеннями у Мехіко Сиʹті.

Українець В. Голубничий здобув першу золоту медалю для СССР

Мехіко, XIX Олімпіяда. (О. Зінкевич). — Володимир Голубничий здобув першу золоту медалю для СССР на XIX Олімпіяді в Мехіко. Український учитель з Сум, В. Голубничий народився 1936 р. і він відомий у всьому спортовому світі зі своєї ходи на 20 кілометрів. У цьому виді спорту він став чемпіоном XVII Олімпійських Ігор в Римі і бронзовою медалею XVIII Олімпіяди в Токіо.

В Мехіко наш земляк мусів пройти тверду пробу свого „я" і витримати до кінця, не зважаючи на чисельні і неприхильні вигуки в його сторону з боку сімдесяттисячної публіки. Він мабуть усвідомлював собі, що ті вигуки були звернені не так в його сторону, як в сторону СССР за інвазію Чехо-Словаччини. Фініш в ході залишив для Голубничого прикру неприємність; деякі мехіканські газети закинули йому, що він мав, буцім-то, наступити на ногу своєму основному суперникові мехіканцеві Джозе Педраза, який до фінішу дійшов другим, відставши всього на вісім метрів.

Час В. Голобничого — 1:33.58,4, не є його найкращим часом. Його світовий рекорд у ході на 20 км. виносить 1:27.05,0.

Олімпіяда в Мехіко своїми пристрастями нагадує дещо XVI Олімпіяду в Мельбурні. Так, як там публіка була по стороні революційної Мадярщини, так і тут на всіх змаганнях — всі симпатії по стороні Чехо-Словаччини.

На волейбольних змаганнях СССР — Чехо-Словаччина (жінки) напруження мабуть дійшло майже до самої кульмінаційної точки. Спортсменки обох команд навіть не привітались між собою. Темпераментні південні американці на цих змаганнях ледве чи могли контролювати свої пристрасті. Не зважаючи на свою високу клясу гри, чехи таки програли і зі сльозами на очах покидали стадіон.

В Мехіко чехи дійсно в жалобі по втраченій відносній свободі. Багато з їхньої, досить численної спортової делегації ходить в темних або цілком в чорних одягах. З совєтськими спортсменами вони ані не вітаються, ані не говорять. Один чех мені сказав:

— Коли б ви були росіянином, я б взагалі з вами не говорив.

— Навіть з російським еміґрантом?

— Для нас сьогодні всі росіяни однакові.

Приємним і відрадним фактом є також те, що представники країн, які разом з СССР окупували Чехо-Словаччину, дуже прихильно ставляться до чехів і рівночасно на кожному кроці іґнорують спортсменів з совєтської команди. В загальному до нас, присутніх тут українців, представники з усіх сателітних країн, ставляться прихильно, радо встрявають в розмову чи разом з нами йдуть на обід.

Нашу українську присутність в Мехіко вже відчутно. Високопоставлений працівник Організаційного Комітету XIX Олімпіяди (на жаль американець з Ню Йорку) в одній розмові говорив представникові „Смолоскипа":

— Нас вже інформували про вашу діяльність. На жаль, тому не очікуйте жодного вирозуміння ,ані допомого з нашої сторони.

Зате, в тих інституціях, де працівниками є мехіканці, на яких би то щаблях не було, вони нам всім допомагають, включно з друкуванням пресових повідомлень „Смолоскипа" безкоштовно в Пресовому Олімпійському Центрі.

За короткий час нам вдалось вже пробробити деяку роботу, не зважаючи на короткотривалу затримку, яка була спричинена труднощами акліматизації.

Представництво Українського Олімпійського Комітету в Мехіко вислало вже до всієї місцевої преси і міжнародних пресових аґенцій книжку в англійській мові „Українські Олімпійські пам'ятні олімпійські марки". Ці самі речі вислано також всім олімпійським атташе в Мехіко. Евері Брандежеві вислано ґратуляції з нагоди його перевибору на президента Міжнародного Олімпійського Комітету. До місцевої преси вислано також протестні листи в зв'язку з утотожнюванням нею всіх спортсменів з Олімпійської команди СССР, з росіянами. Наприклад, не зважаючи на те, що вся преса була повідомлена, що В. Голубничий українець, все одно вона писала, що він „росіянин".

Перші дні Олімпійських змагань не принесли багато успіхів для спортсменів СССР. За винятком В. Голубничого майже ніхто з наших земляків не дійшов навіть до півфіналів в легкій атлетиці.

1,000 ДОЛЯРІВ ДЛЯ УМХС

Суспільна Служба Відділу „Самопоміч" у Філядельфії з успіхом закінчує Зеленосвяточну збірку 1968 р. на цілі Української Медичної Харитативної Служби (Колишній Український Червоний Хрест) у Мюнхені для найбільше потребуючих українських залишенців у Західній Европі. Наближається свято св. Миколая, опісля Різдвяні Свята, отож Референтура Суспільної Служби Відд. „Самопомоч" востаннє заохочує збирачів не оминути ані одного українського дому і всюди попросити раз на рік тільки одного доляра для наших потребуючих. Управа Відділу „Самопомочі" перед кінцевим обчисленням збірки вже вислала $1 000 зі зібраної суми для УМХС у Мюнхені, Зах. Німеччина. Кінцеве обчислення буде подане додатково. Досі найбільшу суму зібрав член Управи п. Степан Ковалишин — $382.

На цьому місці дякуємо в першій мірі усім Вш. Жертводавцям та усім Вш. збирачам. Філядельфійці загально відомі своєю жертвенністю. Як в минулому так і тепер допомога Суспільної Служби Відд. „Самопомочі" у Філядельфії найбільша з ЗСА.

З найбільшим довір'ям, признанням та пошаною посилаємо збірки для Української Медично - Харитативної Служби (кол. Українського Червоного Хреста) в Мюнхені, яка діє під протекторатом найвищих наших церковних достойників та є в руках відповідальних осіб. УМХС має признання теж від СКВУ.

Суспільна Служба Відділу „Самопомочі" у Філядельфії в наглих випадках помагає теж у Філядельфії з окремого для цього фонду, а крім цього з успіхом уділяє вказівки та поради потребуючим по всіх урядах міста Філядельфії.

У Кредитовій Кооперативі „Самопоміч" у Філядельфії відкрито окреме конто допомоги. Вш. Жертводавцям потрібно тільки назвати свій доляр, куди він має бути скерований на Зеленосвят збірку до Західньої Европи, чи для потреб місцевої Суспільної Служби „Самопоміч" у Філядельфії. На цьому місці Управа складає щиру подяку Вш. Референтам збірки та взагалі допомогової акції Відділу „Самопомочі" у Філядельфії п. Осипові Петровичеві та п. Андрієві Марусякові.

Управа Відд. „Самопомочі" у Філядельфії

ДОПОВІДІ У ФІЛІЇ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ В АРҐЕНТИНІ

Буенос Айрес. — У серпні й вересні у Філії УКУ відбулось кілька науково - популярних доповідей: інж. Р. Ільницький доповідав про „Охорону української молоді перед винародовлюванням" мґр.М. Василик про соціяльні умовини в Арґентині, Б. Литвинович про „Господарський аспект організації української колонії". Доповіді викликають зацікавлення серед місцевих громадян.

Посмертні згадки

МАРІЯ МУЗИКА з роду НІЙЧАЙ, довголітня членка Товариства ім. Є. Коновальця — 238 Відд. УНС в Бостоні, Масс., померла 3-го вересня 1968 р. в Загальній Лікарні в Бостоні, після довгої і важкої недуги на 74 р. трудолюбивого життя. Покійна нар. 5 вересня 1895 року в с. Плутів, пов. Золочів, Зах. Україна. До ЗСА прибула 1913 р., а до УНС вступила в жовтні 1924 р. Була вдовою після бл. п. Петра Музики. Залишила в смутку: доньку Анну зам. Томаско, синів: Михайла, Володимира і Григорія та 9 внуків. Похорон відбувся 5 вересня 1968 р. з пох. дому до місцевої Української Церкви, а звідтіль на цвинтар Форест Гилс в Джамейка Плейн, Масс. при численній участи рідних, приятелів і знайомих, а головно союзовців.

Вічна Їй Пам'ять!

Анна Ремик, секр.

Праця
MALE & FEMALE

ТАРЗАН, ч. 6079. Тарзанове відкриття!

Тарзанове відкриття флюоритової стрімкої печери, в якій фосфоризований камінь, огрітий соняшніми променями, видавав з себе ясне світло, — довело його до того, що . . . Іто був подібний до глибокого входу до печери . . Це значить, був немов відбиткою!

Штукатурка з часом зіпсувалася. Усувай каміння з нашої дороги, як я їх витягаю . . . — Сподіваюся, що там буде щось, з чого можна буде скористати!

— Так! Внутрішня печера! — Там темно, як могли б ми дещо побачити? —

Якщо внутрішня печера викопана між флюоритами, то зможемо її освітити як день... Я тобі покажу!